

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา
ระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในจังหวัดสงขลา : การทบทวนวรรณกรรม
Factors Influencing Entrepreneurial Intentions of University
Undergraduate Students in Songkhla Province: A Literature Review

ณัฐธิดา ทองสุวรรณ^{1*} คัคณานต์ ปิ่นอยู่² จัสมิน ยะปา³ มั่นทนากอร์ เลื่องตระกูล⁴

ไลลา หนีแหลหมัน⁵ และธีรพร ทองชะโชค⁶

Natthida Thongsuwan^{1*}, Kakanarn Pinyoo², Jasmin yapa³, Mantanakorn Lueangtrakun⁴

Laila Nilaeaman⁵ and Teeraporn Tongkachok⁶

สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ^{1*,2,3,4,5,6}

E-mail: 641011153@tsu.ac.th^{1*}

บทคัดย่อ

มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในจังหวัดสงขลา วิธีการศึกษาโดยการทบทวนวรรณกรรมและการวิเคราะห์เอกสาร นำเสนอรายงานแบบพรรณนาเชิงวิเคราะห์ ผลการศึกษาได้กรอบแนวคิดการวิจัยที่แสดงถึงปัจจัยด้านแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการ ปัจจัยด้านคุณลักษณะในการเป็นผู้ประกอบการ และปัจจัยด้านการรับรู้การสนับสนุนจากครอบครัว เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในจังหวัดสงขลาโดยกรอบแนวคิดที่ได้ครั้งนี้จะนำไปใช้ศึกษากับข้อมูลเชิงประจักษ์ต่อไป

คำสำคัญ: ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ แรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการ คุณลักษณะในการเป็นผู้ประกอบการ การรับรู้การสนับสนุนจากครอบครัว

Abstract

The objective is to develop a research framework to study factors influencing entrepreneurial intentions of university undergraduate students in Songkhla Province. Method of study: literature review and document analysis. Present a descriptive and analytical report. The results of the study provide a research framework that shows the motivation factors for entrepreneurship. Characteristic factors in being an entrepreneur and factors regarding perception of support from family. It is a factor that influences the intention to become an entrepreneur of undergraduate students of universities in Songkhla Province. The conceptual framework obtained this time will be used to study with empirical data in the future.

Keywords : Entrepreneurial Intention, Entrepreneurial Motivation, Entrepreneurial Characteristics, Perceived Family Support

บทนำ

สำนักงานสถิติจังหวัดสงขลาได้ดำเนินการสำรวจภาวะการทำงานเฉลี่ยรายปี 2565 ของประชากรในจังหวัดสงขลาพบว่าประชากรทั้งสิ้นจำนวน 1,659,432 คน โดยผู้ที่มียายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 1,327,656 คน จำแนกเป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงานจำนวน 917,983 คน (ร้อยละ 69.14) โดยที่อยู่ในกำลังแรงงานจำแนกเป็นผู้มีงานทำ 896,663 คน (ร้อยละ 97.68) ผู้ว่างงาน 21,106 คน (ร้อยละ 2.30) เมื่อพิจารณาความต้องการตำแหน่งงานว่าง จำแนกตามวุฒิการศึกษาจะพบว่าสูงสุดจะอยู่ที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 2,510 อัตรา (ร้อยละ 26.22) รองลงมาเป็นการศึกษาระดับประถมศึกษาและต่ำกว่าจำนวน 2,009 อัตรา (ร้อยละ 20.98) และการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 1,565 อัตรา (ร้อยละ 16.38) ตามลำดับ (สำนักงานสถิติจังหวัดสงขลา, 2565) แสดงให้เห็นว่าในปี 2565 ตลาดแรงงานในจังหวัดสงขลามีความต้องการแรงงานในระดับมัธยมศึกษามากกว่าระดับการศึกษาอื่นๆ ประเด็นที่น่าสังเกต คือ ตลาดแรงงานมีความต้องการแรงงานในระดับอื่นๆ ที่มีระดับปริญญาตรีจำนวนมากทำให้เห็นได้ว่าแรงงานที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีในจังหวัดสงขลามีโอกาสในการได้งานทำน้อย คนรุ่นใหม่จึงมีค่านิยมและความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการเนื่องจากเป็นสิ่งที่จะเป็นทางออกในการแก้ไขปัญหาว่างงาน คือ การพัฒนาตนเองโดยการสร้างงาน ส่งเสริมการพึ่งพาตนเอง โดยให้ความสนใจในการเป็นผู้ประกอบการมากขึ้นแทนการเป็นแรงงาน (คมกริช นันทะโรงพงศ์, ฤทธิ มีถาวรกุลและประสพชัย พสุนนท์ 2561)

รัฐบาลได้มีนโยบายเกี่ยวกับผู้ประกอบการมาโดยตลอดโดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมผู้ประกอบการรุ่นใหม่ ปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการเป็นผู้ประกอบการ คือ เน้นการส่งเสริมด้านการศึกษาความเป็นผู้ประกอบการและการพัฒนาทักษะโดยมีการผนวกความเป็นผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบการศึกษา ก่อให้เกิดการพัฒนาหลักสูตรด้านความเป็นผู้ประกอบการ การฝึกอบรมครูอาจารย์ และการสานสัมพันธ์ต่อองค์กรเอกชนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสถาบันการศึกษาจากภาวะด้านแรงงานที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาทำให้สถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดสงขลา มีการส่งเสริมและพัฒนาให้นักศึกษามีทักษะความเป็นผู้ประกอบการเพื่อสร้างงานและสร้างอาชีพเพิ่มขึ้น ดังสะท้อนจากวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัยในพื้นที่จังหวัดสงขลาที่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นผู้ประกอบการเพิ่มขึ้น

ในทางเศรษฐศาสตร์นิยามคำว่าผู้ประกอบการ หมายถึงผู้ที่มีความสามารถในการค้นหาโอกาส (เช่น สิ่งประดิษฐ์ หรือ เทคโนโลยี) และใช้โอกาสนั้นในการสร้างสินค้าและบริการ "ผู้ประกอบการสามารถเห็นศักยภาพเชิงพาณิชย์ของสิ่งประดิษฐ์ต่างๆ และบริหารจัดการเงินทุน, ความสามารถในการผลิตหรือทรัพยากรการผลิตอื่นๆ ที่มีเพื่อประยุกต์สิ่งประดิษฐ์ใหม่นั้นให้กลายเป็นนวัตกรรมเชิงพาณิชย์ที่สร้างผลกำไร อีกทั้งผู้ประกอบการมีความสำคัญในการส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความเจริญเติบโตมีมาตรฐาน ต้นทุนต่ำ และมีความคุ้มค่า ซึ่งเป็นผลประโยชน์ต่อการวางแผนและพัฒนา ประสิทธิภาพการดำเนินงานในอนาคต ความเป็นผู้ประกอบการเป็นกระบวนการที่เริ่มต้นจาก 1) การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ความคิดใหม่ 2) การรวบรวมทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อให้เกิดธุรกิจหรือผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ต้องการ 3) การยอมรับความเสี่ยงหรือความล้มเหลวที่อาจเกิดขึ้น (เกวลิน สมบูรณ์, 2563)

ในการศึกษาครั้งนี้ นำมาสู่การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาของระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในจังหวัดสงขลาเพื่อส่งเสริมแนวทางในด้านอาชีพทำให้นักศึกษามองเห็นโอกาสในการ

พัฒนานตนเองสู่การเป็นผู้ประกอบการและเป็นประโยชน์ต่อสถาบันการศึกษาในการประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่สนับสนุนสู่การเป็นผู้ประกอบการ

แนวคิดเชิงทฤษฎี: การบูรณาการองค์ความรู้

กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานการศึกษาครั้งนี้ ด้วยการค้นคว้าเอกสารและงานที่เกี่ยวข้องขอเสนอ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ

ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ คือ เหตุที่ทำให้เกิดการตัดสินใจวางแผนที่จะลงมือทำหรือสร้างความปรารถนาให้เกิดขึ้นจริง โดยแสดงออกให้เห็นเป็นพฤติกรรม เป็นตัวบ่งชี้ว่าบุคคลมีความพยายามอย่างหนักหน่วง ยังมีความตั้งใจมาก พฤติกรรมก็就会有ความชัดเจนมาก (Ajzen, 1991) ดังนั้นความตั้งใจจะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้เคียงกับพฤติกรรมโดยที่ความตั้งใจจะเป็นตัวทำนายโดยตรงต่อพฤติกรรม (Wu, 2010) ซึ่งมีการอธิบายถึงพฤติกรรมต่อการเป็นผู้ประกอบการว่าเกิดจากความเชื่อ หมายความว่า มนุษย์มีการสร้างทัศนคติต่อการแสดงออกพฤติกรรม ส่งผลให้กลายเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทันที (Fishbein & Ajzen, 1977) นอกจากนี้ยังมีอิทธิจากปัจจัยส่วนบุคคล เช่น ทักษะความสามารถ และพลังใจในการควบคุมตนเอง ปัจจัยทางทรัพยากร เช่น เวลาที่จำกัด งานที่มีความยาก และอิทธิพลจากบุคคลอื่นผ่านแรงกดดันจากสังคม (Ajzen, 1987; Tubbs & Ekeberg, 1991) และมีลักษณะของผู้ประกอบเฉพาะตัว เช่น มีทัศนคติที่ดี ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม ความกล้าที่จะเสี่ยงและกล้าตัดสินใจ Mohamad, Lim, Yusof, และ Soon (2015)

2.ทฤษฎีตามพฤติกรรมตามแผน (TPB)

ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of planned behavior) สามารถทำนายความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการได้โดยทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนสามารถใช้ในการวิเคราะห์การกระทำของบุคคลได้ (Barral, Ribeiro, & Canever, 2018) ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลและศึกษาทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนประกอบไปด้วย 3 แนวคิดหลัก คือ (1) ทัศนคติที่ส่งผลต่อพฤติกรรม (Attitude toward the behavior) หมายถึง การประเมินผลด้านความชอบหรือความไม่ชอบ หรือการประเมินค่าของพฤติกรรม (Bagozzi, 1981) ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและพฤติกรรมสามารถเกิดขึ้นได้ทางอ้อมเนื่องจากทัศนคติมีผลต่อความตั้งใจและความตั้งใจส่งผลต่อพฤติกรรม ทัศนคติที่ส่งผลต่อพฤติกรรม ถูกกำหนดโดยความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับความต้องการที่จะเห็นผลลัพธ์ของพฤติกรรม (Ajzen, 1991; Ajzen & Fishbein, 1980) (2) บรรทัดฐานทางสังคม (Subjective norm) เป็นตัววัดการทำนายที่กล่าวถึงความเข้าใจของแรงกดดันจากสังคมจนส่งผลต่อการตัดสินใจในพฤติกรรมว่าจะกระทำหรือไม่กระทำ แรงกดดันทางสังคมเกิดจากการยอมรับการเลือกอาชีพผู้ประกอบการของคนรอบข้างซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงอิทธิพลขององค์กรหรือวัฒนธรรมทางสังคมและการแนะนำแนวทางโดยพิจารณาจากการยอมรับในวัฒนธรรมนั้นๆ (Barral et al., 2018) ในขณะที่ Ajzen (1991) กล่าวว่าบรรทัดฐานของบุคคลเกี่ยวกับพฤติกรรมคือการรับรู้แรงกดดันทางสังคมต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหา การรับรู้บรรทัดฐานทางสังคมคือการวัดผลโดยมีพฤติกรรมของคนอื่นเป็นตัวกำหนด เช่น ครอบครัว เพื่อน บุคคลต้นแบบและผู้ให้คำปรึกษาด้านบรรทัดฐานของบุคคลเกี่ยวกับพฤติกรรมเป็นบริบททางสังคมที่มีความสำคัญต่อคนรุ่นใหม่ในการประกอบอาชีพในอนาคตและจะพิจารณาจากบริบทที่เกิดขึ้นจากบริบททางสังคมโดยเฉพาะคนรุ่นใหม่จะเผชิญกับบรรทัดฐานของบุคคล

ด้านพฤติกรรม คือ การคาดหวังและความปรารถนาของผู้ปกครองหรือคนใกล้ชิด (Rantanen & Toikko, 2017) บรรทัดฐานของบุคคลเกี่ยวกับพฤติกรรมและการประเมินคุณค่าทางสังคมด้านผู้ประกอบการจึงเป็นตัววัดแรงกดดันจากสังคมเพื่อที่จะประพฤติตามหรือไม่ประพฤติตามอย่างคนที่เป็นผู้ประกอบการ แสดงให้เห็นว่า “บุคคลรอบข้าง” เป็นสนับสนุนการตัดสินใจว่าควรจะเป็นผู้ประกอบการหรือไม่ (Ajzen, 2001) (3)ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceived behavioral control) หมายถึง ความเข้าใจในการกระทำที่สามารถคาดการณ์จากประสบการณ์ในอดีตที่แสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างความเชื่อภายในและภายนอกว่าเป็นตัวชี้วัดความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม การควบคุมความรู้สึกภายในมีความสัมพันธ์กับความสามารถของบุคคล ในขณะที่การควบคุมความรู้สึกภายนอกจะมีความสัมพันธ์ต่อลักษณะของสถานการณ์ ตัวอย่างของการควบคุมความเชื่อภายนอกอาจเกี่ยวข้องกับทรัพยากรการเงินที่มีความสำคัญต่อการจัดตั้งบริษัท แต่หากคนที่มีความสามารถด้านการควบคุมความเชื่อภายนอกต่ำอาจคิดแค่ว่าการระดมทุนคือสิ่งที่เพียงพอหรือส่งผลต่อการไม่ยากเป็นผู้ประกอบการในทำนองเดียวกันการขาดความสามารถการควบคุมพฤติกรรมภายในอาจเกิดจากบุคคลที่เชื่อว่าผู้ประกอบการต้องมีความสามารถขณะที่บุคคลนั้นอาจคิดว่าตนเองขาดความสามารถ (Ajzen, 2001)

3.แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการ

แรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการ คือ สิ่งผลักดันตัวบุคคลที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม เกิดจากการจูงใจให้เกิดเจตคติ ความคิดเห็น ความสนใจ ความตั้งใจ การมองเห็นคุณค่า ความพอใจ ความต้องการ ฯลฯ ขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จในการแสวงหาเพื่อสร้างสิ่งที่ดี แสวงหาโอกาสสร้างรายได้หรือปรารถนาทำอะไรใหม่ เป็นความทะเยอทะยานตั้งเป้าหมายให้กับตนเองและผู้อื่น เพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ที่สูงกว่า (Locke & Latham, 1990) การได้รับผลลัพธ์จากการทำงานและการทุ่มเทให้กับธุรกิจของตัวเองเป็นปัจจัยจูงใจที่มีความสำคัญมาก (Kuratko & Hodgetts, 1997) ผลจากการทบทวนวรรณกรรมปัจจัยด้านแรงจูงใจภายใน (คือ ความปรารถนาของบุคคลที่จะเริ่มต้นสร้างธุรกิจใหม่ขึ้นมาซึ่งเป็นผลมาจากการรับรู้โอกาสทางธุรกิจ และความต้องการเป็นอิสระ) และแรงจูงใจภายนอก (คือ แรงกดดันและความจำเป็นที่เกิดจากปัจจัยภายนอก เช่น ต้องการค่าตอบแทนที่คุ้มค่ากว่า และได้รับการยอมรับจากสังคม เป็นต้น) พบว่าแรงจูงใจทั้งสองประเภทมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกกับความตั้งใจเชิงพฤติกรรมที่จะกระทำกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง (พรรณสิยา นิธิกิตติสุขเกษม และบุญพวพรรณ วิงวอน, 2561)

4.คุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการ

คุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการ คือ แนวพฤติกรรมในการดำเนินงาน ช่วยในการเตรียมความพร้อมรู้จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง และพัฒนาทักษะความสามารถเป็นสิ่งที่กำหนดความสำเร็จของกิจการ (อนุวัติ สงสม, 2566) เกิดจากคุณสมบัติส่วนตัว ประสบการณ์ หรือการศึกษา (วันวิสาข์ โชคพรหมอนันต์ และวิโรจน์ เจริญลักษณ์, 2558; สุธีรา อะทะวงษา, 2556) ในผลงานวิชาการของสุธีรา อะทะวงษา (2556) ได้เสนอแนะว่าลักษณะการเป็นผู้ประกอบการเกิดจากแรงผลักดันภายใน ลักษณะนิสัยส่วนบุคคล และทักษะความรู้ความสามารถ โดยวัดคุณลักษณะของผู้ประกอบการจาก 7 องค์ประกอบ คือ การทำงานเชิงรุก ภาวะผู้นำ ความกล้าตัดสินใจและกล้าเสี่ยง การมีความรับผิดชอบ ความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรม การเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และการมีจริยธรรมทางธุรกิจ (อนุวัติ สงสม, 2566)

5.การรับรู้การสนับสนุนจากครอบครัว

การรับรู้การสนับสนุนจากครอบครัว คือ ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เป็นการรับรู้ของแต่ละบุคคลเกี่ยวกับการสนับสนุนจากครอบครัว ซึ่งเป็นการได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมทางสังคมที่อยู่ใกล้ชิดโดยครอบครัวจะมีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพในอนาคตเนื่องจากครอบครัวจะทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อมูลต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรที่จำเป็นต่อการเริ่มต้นธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ ทุน และวัสดุอุปกรณ์ (Budiyono & Setyawasih, 2020: 2113; Sanjaya, Suminar & Fardana, 2021: 87-88) โดยกลไกการรับรู้การสนับสนุนจากครอบครัวจะเป็นแรงกระตุ้นจนนำไปสู่แนวโน้มการเกิดพฤติกรรมตามเป้าหมายที่ตั้งใจ (Shen, Osorio & Settles, 2017: 28-29) ซึ่ง Jacobson (1986) จำแนกการสนับสนุนออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ (1) การสนับสนุนด้านอารมณ์ เช่น ความรัก ความห่วงใย ความเชื่อมั่น การยอมรับนับถือ การชมเชย (2) การสนับสนุนด้านปัญญา เช่น การให้ความรู้ คำแนะนำ ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ (3) การสนับสนุนด้านวัตถุ เช่น การให้สิ่งของ เงินทอง วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ การสนับสนุนของครอบครัวและการให้ความร่วมมือของบุคคลในครอบครัวหรือญาติพี่น้อง ซึ่งต้องอาศัยความรู้ความสามารถทั้งด้านการสร้างเม็ดเงินและการจ้างงาน อันส่งผลต่อการพัฒนากิจการในทุกๆ ด้าน มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการ (Gomez-Mejia et.al.,2007)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

จากการศึกษาตัวแปรสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ผลการศึกษาพบว่าความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการเป็นเหตุให้เกิดการวางแผนลงมือทำความปรารถนาที่จะประกอบการให้เกิดขึ้นจริงโดยแสดงให้เห็นเป็นพฤติกรรม ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) ที่เสนอโดย Ajzen (1988) นอกจากนี้ยังมีอิทธิพลจากปัจจัยส่วนบุคคล เช่น ทักษะ ความสามารถและพลังใจในการควบคุมตนเอง ปัจจัยทางทรัพยากร เช่น เวลาที่จำกัด งานที่มีความยาก ปัจจัยอิทธิพลจากบุคคลอื่นผ่านแรงกดดันจากสังคม และปัจจัยความมีลักษณะของผู้ประกอบการเฉพาะตัว เช่น ทศนคติที่ดี ความกล้าที่จะเสี่ยงและกล้าตัดสินใจ (อ้างอิงใน จริยา กอสุขทวีคุณ, 2561)

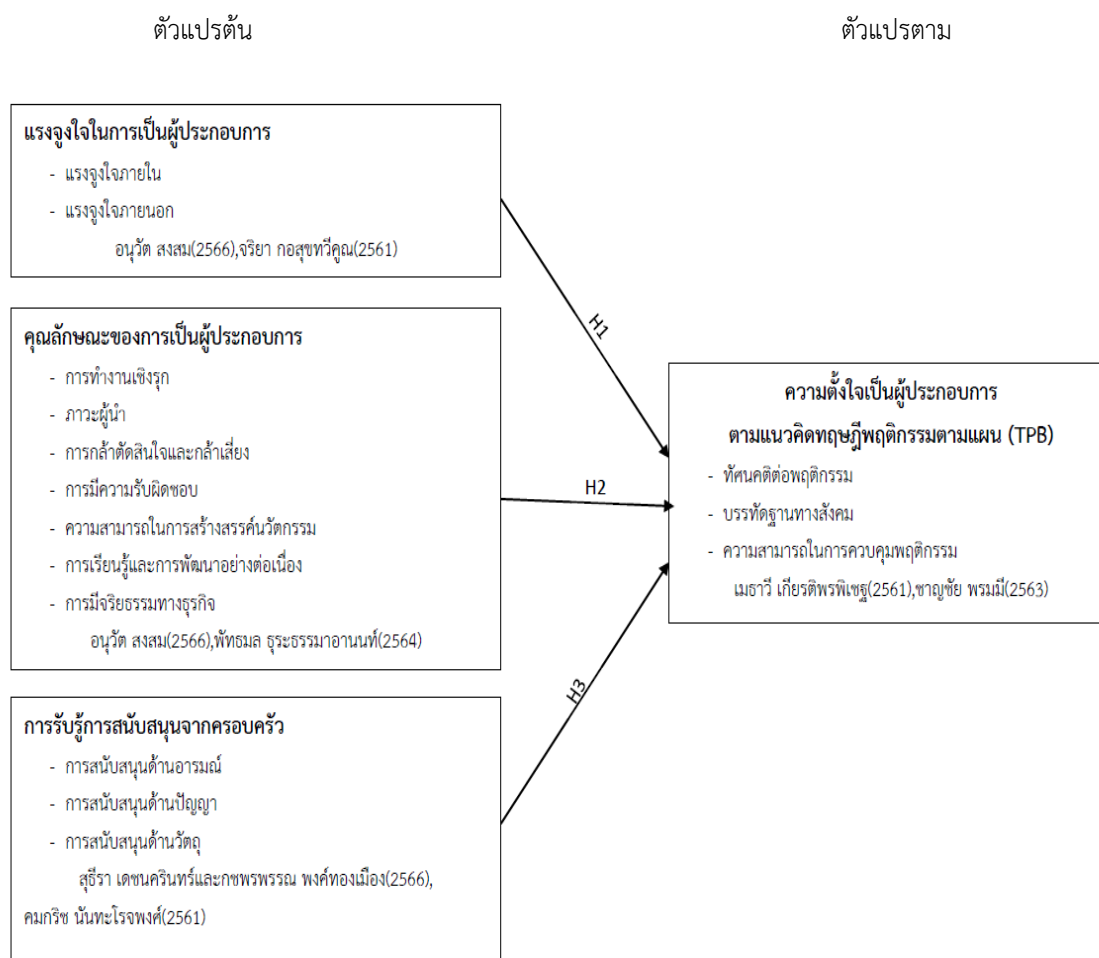
ซึ่งงานวิจัยฉบับนี้ นำแนวคิดแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอกดังกล่าวมากำหนดเป็นตัวแปรสาเหตุในโมเดล โดยผลจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าแรงจูงใจทั้งสองประเภท มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกกับความตั้งใจเชิงพฤติกรรมที่จะกระทำการกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง และยังพบว่าแรงจูงใจภายนอกนั้นยังมีอิทธิพลโดยตรงต่อความตั้งใจเชิงพฤติกรรมของบุคคลที่จะเป็นผู้ประกอบการอีกด้วย จากการทบทวนวรรณกรรมของพรรณสิยา นิธิกิตต์สุขเกษม และบุญทวรรณ วิงวอน (2561) ที่ศึกษาโมเดลความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของผู้เรียนศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจพบว่า แรงจูงใจ ภายใน เช่น การที่มีความต้องการเป็นอิสระ เป็นนายตนเอง แรงจูงใจภายนอก เช่น ความต้องการค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงินซึ่งรู้สึกว่าคุ้มค่าและอยากได้รับการยอมรับจากบุคคลในสังคม ปัจจัยเหล่านี้จะผลักดันให้บุคคลพัฒนาตนเองให้มีมีลักษณะที่เหมาะสมรองรับการเป็นผู้ประกอบการในอนาคต

งานวิจัยของภัทรานิษฐ์ สรเสริมสมบัติ (2563) สามารถอภิปรายได้ว่าคุณลักษณะในการเป็นผู้ประกอบการ โดยเฉพาะคุณลักษณะด้านการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การมีความคิดสร้างสรรค์ ความกล้าเสี่ยง และการทำงานเชิงรุก เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาและนำพาธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ การเป็นผู้ประกอบการที่มีคุณลักษณะดังกล่าว หมายถึงการที่บุคคลมีความสามารถในการกำหนดเป้าหมายและเริ่มต้นหรือดำเนินกิจการด้วยตนเอง ด้วยความมุ่งมั่นจนประสบความสำเร็จโดยยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจเพื่อผลกำไรและความพึงพอใจเป็นผู้ที่กล้าตัดสินใจและมีอิสระทางความคิดเป็นตัวของตัวเอง มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการปรับตัวเพื่อสร้างความมั่นคงแก่กิจการ

นอกจากนี้งานวิจัยจำนวนมากได้กล่าวถึงอิทธิพลของผู้ปกครองที่เป็นผู้ประกอบการที่มีต่อทัศนคติและพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของลูก การศึกษาปัจจัยนี้แสดงให้เห็นว่าการรับรู้การสนับสนุนจากครอบครัวมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ โดยที่การศึกษาของ Budiyono & Setyawasih (2020: 2116) ค้นพบว่า การสนับสนุนของครอบครัวมีอิทธิพลโดยตรงทางบวกต่อความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศอินโดนีเซีย สอดคล้องกับการศึกษาของ Sanjaya, Suminar & Fardana (2021: 90) ที่ค้นพบว่าการรับรู้การสนับสนุนจากครอบครัวมีบทบาทสำคัญต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาวิทยาลัยที่มีอายุ 18-25 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ที่เมืองซูราบายา ประเทศอินโดนีเซีย ยิ่งไปกว่านั้นการศึกษาของ Ikhrum & Novadjaja (2020: 175-176) ยังค้นพบความสัมพันธ์ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญระหว่างการสนับสนุนของครอบครัวและความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยรัฐในมาเลเซีย ประเทศอินโดนีเซีย

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นสามารถสร้างสมมติฐานและกรอบแนวคิดบนพื้นฐานของแนวคิดและทฤษฎี ซึ่งแสดงได้ดังภาพที่ 1 เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ระหว่างการศึกษาความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการว่าเกิดขึ้นได้อย่างไรโดยผ่านตัวแปรแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการ คุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการและการรับรู้การสนับสนุนจากครอบครัว

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

จากภาพที่ 1 แสดงให้เห็นความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการ ปัจจัยคุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการ และปัจจัยการรับรู้การสนับสนุนจากครอบครัว ทุกปัจจัยมีอิทธิพลโดยตรงต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งปัจจัยต่างๆสามารถสร้างและส่งเสริมการเริ่มต้นประกอบธุรกิจต่อไปโดยการแสดงออกเป็นพฤติกรรม อธิบายได้ตามหลักทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (TPB)

สมมติฐาน

1. ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการมีอิทธิพลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในจังหวัดสงขลา
2. ปัจจัยด้านคุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในจังหวัดสงขลา
3. ปัจจัยด้านการรับรู้ การสนับสนุนจากครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในจังหวัดสงขลา

บทสรุป

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในจังหวัดสงขลา ผลการศึกษาได้กรอบแนวคิดการวิจัยที่แสดงถึงปัจจัยด้านแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการ ปัจจัยด้านคุณลักษณะในการเป็นผู้ประกอบการ และ ปัจจัยด้านการรับรู้การสนับสนุนจากครอบครัว เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในจังหวัดสงขลา โดยกรอบแนวคิดที่ได้ครั้งนี้จะนำไปใช้ศึกษากับข้อมูลเชิงประจักษ์ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- เกวลิน สมบูรณ์, (2563) ศศ 101 เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันและการประกอบการ แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นผู้ประกอบการ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ วันรักษ์ มิ่งมณีนาคนิ. ๒๕๔๓. เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ ๕. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- คมกริช นันทะโรจพงศ์, ภูธิป มีถาวรกุล และประสพชัย พสุนนท์ (2561) พฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการของวัยรุ่นไทย: อิทธิพลของการรับรู้ความสามารถตนเองและการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการในบริบทวัฒนธรรมแบบรวมกลุ่ม. วารสารบริหารธุรกิจ ศรีนคริน รวีโรฒ, 9(2), 45-56
- จริยา กอสุขทวีคุณ. (2561). การศึกษาแรงจูงใจและความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์, การจัดการมหาบัณฑิตสาขาวิชาความเป็นผู้ประกอบการ, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, ปทุมธานี.
- ฝนทิพย์ ฆารไสว. (2554). “การศึกษาคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จของธุรกิจโรงแรมในจังหวัดภาคเหนือตอนล่างของไทย.” วารสารวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พรรณลียา นิธิกิตติสุขเกษม, และบุญทวารณ วิงวอน. (2561). โมเดลความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของผู้เรียนโครงการศูนย์ป่มเพาะวิสาหกิจ. วารสารวิชาการบริหารธุรกิจสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย, 7(1), 146-161.

- วันวิสาข์ โชคพรหมอนันต์ ,วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์,คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการร้านค้าในตลาดดอนหวาย จังหวัดนครปฐม ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะปีที่ 8 ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม –สิงหาคม 2558
- สุธีรา เดชนครินทร์. กขพรพรรณ พงศ์ทองเมือง (2566). ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจจะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์. วารสารสังคมศาสตร์ วิจัย, 14(1), 164-176
- สุธีรา อะทะวงษา. (2556) คุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการ และลักษณะของสถานประกอบการที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย . มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต/กรุงเทพฯ. สำนักงานสถิติจังหวัดสงขลา. (2565). สถานการณ์แรงงานจังหวัดสงขลา. หน้า 20-23. ใน: รายงานสถานการณ์แรงงานจังหวัดสงขลา รายปี 2565 ช่วงเดือนมกราคม-ธันวาคม 2565. สำนักงานแรงงานจังหวัดสงขลา.
- อนุวัต สงสม. (2566). โมเดลความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ. มหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 10(1), 210-224
- Ajzen, I. (1987). Attitudes, traits, and actions: Dispositional prediction of behavior in personality and social psychology *Advances in experimental social psychology* (Vol. 20, pp. 1-63): Elsevier.
- Ajzen, I. (1988). Attitudes, personality, and behavior. Chicago: Dorsey Press.(1991). The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50(2),179-211.
- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational behavior and human decision processes*, 50(2), 179-211.
- Ajzen, I. (2001). Nature and operation of attitudes. *Annual review of psychology*, 52(1), 27-58.
- Ajzen, I., & Fishbein, M. (1980). Understanding attitudes and predicting social behaviour.
- Bagozzi, R. P. (1981). Attitudes, intentions, and behavior: A test of some key hypotheses. *Journal of personality and social psychology*, 41(4), 607.
- Barral, M. R. M., Ribeiro, F. G., & Canevar, M. D. (2018). Influence of the university environment in the entrepreneurial intention in public and private universities. *RAUSP Management Journal*, 53(1), 122-133.
- Budiyono, H. & Setyawasih, R. (2020). Entrepreneurial intentions among entrepreneurship course students shaped by individual effects and family support. In *Proceedings of the 1st International Conference on Recent Innovations (ICRI 2018)* (26-28 September pp. 2109-2119). Jakarta: Esa Unggul University.
- Fishbein, M., & Ajzen, I. (1977). Belief, attitude, intention, and behavior: An introduction to theory and research.
- Gomez-Mejia L. R., Wiseman R. M. 2007 “Does agency theory have universal relevance?” *Journal of Organizational Behavior*, 28: 81–88.

- Jacobson, D.E. (1986). Types and timing of social support. *Journal of Health and Social Behavior*, 27(6), 250-264.
- Kuratko, Donald F; Hornsby, Jeffrey S; Naffziger, Douglas W. *Journal of Small Business Management*; Milwaukee Volume 35, Issue 1, (Jan 1997): 24-33.
- Locke, E. A., & Latham, G. P. (1990a). *A theory of goal setting and task performance*. Englewood Cliffs, NJ: PrenticeHall.
- Locke, E. A., & Latham, G. P. (1990b). Work motivation and satisfaction: Light at the end of the tunnel. *Psychological Science*, 4, 240-246.
- Locke, E. A., & Latham, G. P. (1990c). Work motivation: The high performance cycle. In U. Kleinbeck, H. Quast, H. Thierry, & H. Hacker (Eds.), *Work motivation*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Mohamad, N., Lim, H.-E., Yusof, N., & Soon, J.-J. (2015). Estimating the effect of entrepreneur education on graduates' intention to be entrepreneurs. *Education+ Training*, 57(8/9), 874-890.
- Rantanen, T., & Toikko, T. (2017). The relationship between individualism and entrepreneurial intention –a Finnish perspective. *Journal of Enterprising Communities: People and Places in the Global Economy*, 11(2), 289-306.
- Sanjaya, E. L., Suminar, D. R. & Fardana, N. A. (2021). Father nurturance as moderators of perceived family support for college students' entrepreneurial intentions. *Psychosophia: Journal of Psychology, Religion, and Humanity*, 3 (2), 84-94
- Shen, T., Osorio, A. E. & Settles, A. (2017). Does family support matter? The influence of support factors on entrepreneurial attitudes and intentions of college students. *Academy of Entrepreneurship Journal*, 23 (1), 24-43.
- Tubbs, M. E., & Ekeberg, S. E. (1991). The role of intentions in work motivation: Implications for goal-setting theory and research. *The Academy of Management Review*, 16(1), 180–199.
- Wu, J. (2010). The impact of corporate supplier diversity programs on corporate purchasers' intention to purchase from women-owned enterprises: An empirical test. *Business & Society*, 49(2), 359-380.